

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-09-25

Diarienummer 0546/19

Handläggare

Maria Joängen

Telefon: 031 - 368 20 22

E-post: maria.joangen@ioff.goteborg.se

Utredning - Ruddalens skrinknarhall

Förslag till beslut

I idrotts- och föreningsnämnden

1. Idrotts- och föreningsnämnden beslutar att gå vidare med alternativ ett; Ny inriktning, till förmån för kommunal service - Avveckla anläggningen till förmån för kommunal service i form av skola och idrottshall inom en 10 årsperiod.
2. Idrotts- och föreningsnämnden beslutar att gå vidare med alternativ två; Ny inriktning - upplåta marken för privata aktörer/föreningar att bygga och drifta egen anläggning.
3. Idrotts- och föreningsnämnden beslutar att gå vidare med alternativ tre; Utveckling av befintlig inriktning på området i skrinknarhallen - Utveckla befintlig verksamhet med rör i betong för ett mer flexibelt och effektivt nyttjande av anläggningen. Förvaltningsdirektören ges i uppdrag att återkomma med förslag om omprioritering inom beslutad investeringsram.

Sammanfattning

Vid idrotts- och föreningsnämndens sammanträde 2019-12-17 behandlades ärende 0546/19; Inriktning – Ruddalens idrottsområde. Ärendet handlade om skrinknarovalen på Ruddalen som är stängd säsongen 2019/2020 på grund av trasiga rör och risk för ammoniakläckage. *”Då samtliga åtgärder kräver omfattande investeringar, anser förvaltningen att ett inriktningsbeslut gällande framtida inriktning för Ruddalens skrinknaroval behöver fattas av nämnden”*. Endast ett av ärendets tre alternativ, *nya rör i grusbädd* möjliggjorde is till säsongen 2020/2021. Nämnden beslutade om det alternativ som innebär att ge förvaltningsdirektören i uppdrag att utreda hur *skrinknarhallen* (primärt) och hela området (sekundärt) kan:

- nyttjas bättre under den isfria säsongen
- rymma fler typer av aktiviteter
- locka personer som i dag inte besöker området

Samt ta fram förslag på:

1. eventuell ny inriktning på området
2. kommande investeringsbehov och nytta med att utveckla befintlig inriktning på området vilket även innefattar analys av möjlighet att utveckla nuvarande inriktning.

Nämndens uppdrag till förvaltningsdirektören från december 2019 innefattade även analys vad gäller att attrahera fler målgrupper till Ruddalens idrottsområde och vända det ojämnställda nyttjandet som ses inom föreningslivet och främst på bollplanerna.

Fokus och beslut i utredningen avser dock skrinnehallen framtid.

Utifrån uppdraget i december har förvaltningen tagit fram tre förslag. Förslag ett och två innebär en ny inriktning för skrinnehallen med förslag och möjligheter till nyetablering av andra verksamheter. Förslag tre innebär utveckling av befintlig verksamhet i skrinnehallen samt analys av möjlighet att utveckla nuvarande inriktning.

Förslag 1 – Ny inriktning, till förmån för kommunal service (tidsaspekt 5–7 år) *Avveckla anläggningen till förmån för kommunal service i form av skola och idrottshall inom en 10 årsperiod.*

Inom program Frölunda finns behov och (*ej ännu beslutat*) förslag på skola med upp till 1000 elever och idrottshall vid Ruddalen.

Nyttja det investeringsutrymme på 125 miljoner kronor som nämnden erhållit för en kategori 3 hall i de sydöstra delarna av staden. En placering av den skulle kunna vara Ruddalens idrottsområde där förvaltningen har rådighet över marken. Möjlighet finns att nyttja de 15 miljoner kronor i nämndens investeringsplanering för nya rör i grusbädd för is på skrinnehallen under en begränsad tid fram tills ny skola eller idrottshall står klar.

Förslag 2 – Ny inriktning, upplåta marken för privata aktörer/föreningar att bygga och drifva egen anläggning (tidsaspekt 5–7 år).

Intresse och behov av ökat ytbehov finns hos föreningar som både är verksamma på området idag och nya som letar mark för att kunna utveckla sin verksamhet. Dessa föreningar har ekonomisk förmåga att såväl investera som drifva själva, med hjälp av bland annat drifts- och investeringsbidrag från idrotts- och föreningsnämnden.

Det kan bli aktuellt att ta ställning till marköverlåtelse eller att upprätta marken med ett arrende.

Konsekvenser av förslag ett och två:

- Avvecklas skrinnehallen försvinner skridskoförbundets träningsmöjligheter på 400-metersbana och tävlingsmöjligheter på seniornivå helt.
- Vi bidrar och möjliggör för stadens expansion genom att upplåta markyta
- Vi får en idrottshall med möjligheter för prioriterade målgrupper
- Samtliga föreningar som tränar på hockeyrinken och bandybanan idag drabbas av färre träningsmöjligheter totalt när tiderna ska delas på fler.
- Allmänhetens åkning minskar med 2 650 timmar per säsong (139 h /vecka). Det motsvarar drygt en tredjedel av all allmänhetens åkning i staden.
- Såväl nämndens egna som de på området verksamma föreningarnas möjligheter att utöka sin befintliga verksamhet begränsas.
- Verksamheterna som nyttjar skrinnehallen kan till viss del flyttas över till bandyhallen men flertalet kommer behöva flyttas.

Skola och idrottshall skulle kunna tillföra:

- Ökad nyttjandegraden av idrotts- och naturområdet dagtid
- Samverkan med grundskoleförvaltningen

- Mötesplats för rörelse för flera olika målgrupper
- Möjlighet för föreningslivet att värva medlemmar genom eftermiddagsverksamhet och prova-på verksamhet
- Möjlighet att nå barn- och unga genom helt spontana eller organiserade spontanaktiviteter
- Ökad tryggheten i området dagtid. Det kan även möjliggöra utveckling av ytorna runt skola/idrottshall för aktiviteter på kvällstid.
- Möjlighet för nya idrotter som utövas inomhus att etablera sig på området

Förslag 3 – Utveckling av befintlig inriktning på området i skrinnehallen (tidsaspekt 1,5 – 3 år)

Utveckla befintlig verksamhet med rör i betong för ett mer flexibelt och effektivt nyttjande av anläggningen.

Konsekvenser:

Skrinnehallen får med detta förslag två likvärdiga verksamhetsområden:

1. Vintertid för isporter, föreningsliv samt allmänhetens åkning och kan ytterligare utvecklas till ett attraktivt center för isporter och vinteraktiviteter.
2. Isfria månader kan området användas som en flexibel anläggning för urbana idrotter och olika rullsporter, basket, inlines, dans med mera.

Intresserade föreningar som kan bidra till ökat användande under den isfria säsongen finns inom inlines, basket, skateboard, tennis samt flertalet parasporter/aktiviteter.

En omfattande investering på uppskattningsvis 50 miljoner kronor krävs.

15 miljoner finns avsatt för byte av rör, resterande 35 miljoner kronor saknas i såväl beslutad investeringsbudget som i investeringsplan. Omprioritering i beslutad investeringsram behöver därför ske genom beslut i nämnd.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I beslutad investeringsbudget för perioden 2020–2023 finns följande investeringar för Ruddalen.

Vad	Syfte	När	Kostnad (kr)
Tak och väggar på bandybanan	Vädersäkra ytan och få förlängd säsong.	2020–2023	50 000 000
Maskinhall	Trygga flöden för drift, aktiva och allmänhet. Uppfylla lagkrav.	2020–2023	14 000 000
Belysning inom idrottsområdet	Skapa trygghet och förbättra trivsel.	2020–2023	3 000 000
Toalettbyggnad	Höja standarden och därmed områdets attraktionskraft	2020–2023	4 000 000
Belysning upp mot Högsbohöjd ca 0,5 km	Öka tryggheten. (Park och natur förvaltar marken)	2020–2023	Ca 500 000

Förvaltningens förslag beskrivs mer noggrant nedan och bygger på uppskattningar och bedömningar av investeringskostnader. Dessa baseras på erfarenhet och någorlunda

jämförbara objekt, för att kunna precisera kostnaderna krävs mer omfattande tekniska förstudier.

1) Ny inriktning, kommunal i form av service skola och idrottshall

Skrinnarhallen kommer med detta förslag vara kvar ett par år vilket ger möjlighet att nyttja de 15 miljoner kronor som finns i nämndens investeringsplanering för nya rör i grusbädd. Då för att under en begränsad tid anlägga is på skrinna ovalen. En kostnad på 5 miljoner tillkommer dock för belysning och brandskydd och problematiken med korsande verksamheter kvarstår. Ovalen kommer dock inte kunna nyttjas under den isfria säsongen utan ytterligare investeringar. Övriga investeringar som krävs för att använda skrinna hallen under den isfria säsongen understiger 100 000 kr.

Utöver detta tillkommer bland annat drifts- och avskrivningskostnader och senare avvecklings- och eventuella saneringskostnader. 2019 var avskrivningskostnaderna för skrinna hallen ca 10 miljoner kronor. I samband med avveckling av skrinna hallen kan också kvarstående kapitalkostnader behöva omhändertas, vilket då tas på resultatet. Ska mark som idag förvaltas av Idrotts- och föreningsnämnden övergå till annan aktör i staden, behöver det klarläggas var eventuella saneringskostnader tas. Det är utan närmare undersökningar mycket svårt att uppskatta saneringskostnaderna då inga liknande projekt inom förvaltningen ännu avslutats (exempelvis avvecklingen av Hedens isbana). Klart är dock att marken kommer att behöva saneras med tanke på de läckage som varit.

Nyttja det investeringsutrymme på 125 miljoner kronor som nämnden erhållit för en kategori 3 hall i de sydöstra delarna av staden. Ruddalens idrottsområde skulle kunna fungera som plats för denna idrottshall då förvaltningen har rådighet över marken. Troligen behöver dock marken planläggas, vilket också innebär en kostnad.

2) Upplåta mark för privata aktörer att bygga och drifva egen anläggning

Intresse och behov av ökat ytbehov finns hos föreningar som både är verksamma på området idag och nya som letar mark för att kunna utveckla sin verksamhet. Dessa föreningar har ekonomisk förmåga att såväl investera som drifva själva, med hjälp av bland annat drifts- och investeringsbidrag från idrotts- och föreningsnämnden. Detta kan innebära kostnadslättnader för förvaltningen.

För detta alternativ krävs med största sannolikhet ny planläggning av marken. Har privat aktör intresse och förmåga att förvärva marken, bör denne ta största delen av plankostnaderna (beroende på planområdet). Om privat aktör istället önskar uppföra byggnad med arrendavtal, kommer plankostnaderna belasta Idrotts- och föreningsnämnden.

Utöver detta tillkommer bland annat drifts- och avskrivningskostnader och senare avvecklings- och eventuella saneringskostnader.

3) Utveckla befintlig verksamhet

Omprioritering inom beslutad investeringsram krävs för att verkställa detta alternativ.

Uppskattad kostnad uppgår till 50 miljoner kronor fördelat enligt följande:

- ca 10 miljoner för rör
- ca 35 miljoner för att anlägga betong på skrinna ovalen (baserat på kalkyler för anläggandet av betongpist på bandybanan). Denna siffra baseras på att det är mer

kostsamt per kvadratmeter att gjuta en avlång bana med kurvor än en rektangel. Taket över skrinkarovalen ökar också kostnaderna jämfört med bandypisten. (*I den totala summan på 35 miljoner ingår även eventuella kostnader för sanering, matarledning samt de anpassningar och uppdateringar som krävs*).

- ca 5 miljoner för belysning och brandskydd av stolpverket
- kostnader för utrustning och anpassningar för nya verksamheter (understiger 100 000 kr).
- Problematiken med flöden i hallen och korsande verksamheter kvarstår och kräver en ny förbindelse in till hallens mitt för att säkra parallella aktiviteter. En förstudie gjordes 2018 på alternativa lösningar med gångbro. Förstudien innehöll inga kostnadsuppgifter.

I beslutad planering finns 15 miljoner kronor avsatta för rör i grusbädd. Finansiering för framförallt anläggning av betong saknas i såväl beslutad investeringsbudget som i investeringsplan och kräver omprioritering inom beslutad investeringsram genom beslut i nämnden för resterade 35 miljoner kronor.

Västsvenska skridskoförbundets temporära lösning av isen

Västsvenska skridskoförbundet har efter kontakt med Holland angående temporära isovaler, inkommit med förslag gällande en temporär lösning. Metoden är applicerbar på Ruddalen. Val av kylmedel kräver ytterligare överväganden och beroende på om glykol eller ammoniak används beräknas kostnaden till mellan 3,5–7 miljoner kronor per säsong. Hela förslaget finns i bilaga 3.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ruddalen är en viktig målpunkt för staden och nämns både i den fördjupade översiktsplanen för Frölunda- Högsbo, Göteborgs stads Friluftsprogram 2018–2025 samt i Göteborgs handlingsplan för miljön 2018–2020. I samtliga dokument beskrivs det som ett område som behöver utvecklas för att kunna attrahera fler besökare.

Likt en stor del av Idrotts- och föreningsförvaltningens anläggningsbestånd som byggdes på 1970-talet kräver skrinkarovalen upprustning. Rören i grusbädden är i så dåligt skick att förvaltningen inför säsongen 2019/2020 beslutade att inte anlägga is.

Miljömässiga aspekter av isanläggning

Inom kort tas beslut om stadens nya miljö- och klimatprogram i Kommunfullmäktige. Stadens klimatavtryck ska årligen minska med minst 7,6 procent till 2030 med sikte på att så snabbt som möjligt nå nollavtryck. Staden ska minska sina egna utsläpp i högre takt och använda samtliga tillgängliga verktyg och styrmedel för att driva på samhällets omställning. Samtliga förvaltningar har även fått uppdrag att i sina verksamhetsplaner säkerställa att de når 1,5 gradersmålet¹.

Miljö- och klimatprogrammet kommer vara vårt yttersta styrdokument de närmaste 10 åren. Relevant fråga är om det är förenligt att göra omfattande och långsiktiga investeringar för skrinkarovalen (semi ute-is²) när vi samtidigt ska halvera

¹ I Parisavtalet 2015 slöts överenskommelse om 1,5 graders målet. För att undvika oönskade konsekvenser av klimatförändringar ska den globala uppvärmningen jämfört med förindustriell tid inte överskrida två grader.

² Skrinkarhallen har inte rena utomhusisar då tak och väggar finns.

energiförbrukningen. Investeringen i pengar, energi och klimatpåverkan behöver vägas mot anläggningens nytta och nyttjande av allmänhet och föreningsliv. Hög nyttjandegrad är av stor betydelse. Ruddalens isar är de mest besökta under allmänhetenssättning i Göteborg men nyttjandegraden behöver öka under den isfria säsongen.

Energiförbrukning

En sammanställning av data indikerar en energiförbrukning för skrinkarhallen på 1 200 000 kWh/år, (baserat på säsong från 15 oktober -15 mars för skrinkaroval och hockeyrink). Kostnaden är runt 200 000–300,000 kronor per månad där oktober, november och mars kräver mest energi. Orsaken är att klimatet i snitt under vintern landar på plusgrader dagtid. I december 2019, 2016 och 2015 var medeltemperaturen i Göteborg runt fem-sex grader.

Klimatpåverkan

Klimatutsläpp kopplat till elförbrukning är svåra att uppskatta på en fri elmarknad. Naturvårdsverket hade tidigare en schablon på 125 g CO₂ per kWh el (som på grund av fri handel inte gäller längre). Utifrån tidigare schablon ger en årlig elförbrukning på 1 200 000 MWh klimatutsläpp på 150 ton vilket motsvarar 34 svenskars årliga klimatutsläpp (exklusive konsumtion som ger klimatutsläpp utomlands).

Arenans utformning och drift

Skrinkarbanan har idag ett tak samt väderskyddande väggar, vilket är optimalt för att få lite jämnare temperatur på isen. Det förhindrar regn och blåst som båda effektivt smälter isen. samt kostnaden på ekonomi och miljö blir därmed mindre per besökare.

Vintersport i hela Sverige har stora utmaningar på grund av klimatpåverkan och många utomhusaktiviteter övergår till inomhusaktiviteter. Både Sörmland och Värmland ser utmaningar i att hålla vinteraktiviteter levande, även om vädret där är betydligt kallare under vintern än i Göteborgs som har ett mildt kustklimat.

Bedömning ur social dimension

Den 1 januari 2020 blev FN:s konvention om barns rättigheter, *barnkonventionen* lag. En särskild fokusgrupp med barn och unga har ingått i utredningen, då denna grupp kan ha svårt att komma till tals vid enkätundersökningar.

Socioekonomiska förutsättningar

Ruddalen har ett relativt centralt läge med endast 10 minuters spårvagnsfärd till Linnéplatsen och Frölunda Torg inom gångavstånd. Detta gör området till attraktiv mark både för stadens aktörer gällande kommunal service och bostadsbyggande men också föreningslivet och privata aktörer. Läget är strategiskt geografiskt med närhet till områden med skilda socioekonomiska förutsättningar. Av stadens fem mest socioekonomiskt svaga områden är mellanområdet *Nya Frölunda* det område där lägst andel upplever sin hälsa som god och näst högst andel upplever social isolering (Jämlighetsrapporten 2017).

Deltagande i föreningsliv och ojämnt nyttjande

2016 gjordes en nulägesbeskrivning av Ruddalens idrottsområde som identifierade det ojämnställda användandet av områdets möjligheter. Av de föreningsaktiva på hela området var endast nio procent flickor i åldern 7–25 år. I förvaltningens utredning *om*

förbättrade möjligheter till en meningsfull fritid utreddes även flickors (13–19 år) lägre representation i föreningslivet i Göteborg. Önskemålen från flickor var badhus, gym, dansmöjligheter, fotboll och basket. Återkommande var även aktiviteter och platser endast för flickor. Samma resultat kan ses i fokusgruppen med barn och unga i Ruddalens utredning.

Inom primärområdet Frölunda Torg är barn och ungdomar i låg utsträckning aktiva inom föreningslivet. Av 1 390 boende mellan 7–25 år är endast 18,8 % pojkar och 11% av alla flickor delaktiga i föreningslivet. Detta innebär att det finns en stor grupp att nå i Ruddalens direkta närområde. I dialog med fokusgruppen barn och unga var ett starkt önskemål spontana aktiviteter eller organiserad spontanaktivitet med möjlighet att låna utrustning.

Funktionsnedsatta i alla åldrar – en av förvaltningens prioriterade målgrupper:

I förvaltningens utredning *”Hur barn och unga med funktionsnedsättning kan motiveras till ökad aktivitet”* framkom att barn och unga med funktionsnedsättningar är mindre aktiva på sin fritid och har sämre levnadsvillkor jämfört med barn och unga utan funktionsnedsättning. I slutrapporten för Ruddalens skrinna hall finns förslag på parasportaktiviteter i enhetlighet med förslagen i den tidigare utredningen. Dels i skrinna hallen, dels i den kommande bandyhallen samt utomhusmiljön. Förslag tre, betong på skrinna ovalen ger förutsättningar för flest möjligheter att utöva parasport på Ruddalen under hela året. Med förslag ett och två kan Ruddalen fortfarande utvecklas till förvaltningens spjutspets för parasportidrott/aktiviteter året runt men med lite färre aktiviteter.

Samverkan

Förvaltningen har inte samverkat med de fackliga organisationerna i detta ärende

Bilagor

1. Utredning – Ruddalens skrinna hall. Slutrapport.
2. Skrivning från Västsvenska skridskoförbundet (diarienummer 0280/19)
3. Underlag från Västsvenska skridskoförbundet gällande iordningsställande av Ruddalens skridskoanläggning (diarienummer 0050/20)
4. Göteborgsförslag 1067 – Låt oss få behålla skrinna banan

Ärendet

Idrotts- och föreningsnämnden har att ta ställning till förvaltningens tre alternativ om Ruddalen och förorda ett av dem som sitt eget.

Förvaltningen har på uppdrag av nämnden utrett hur skrinnahallen på Ruddalen kan utvecklas alternativt avvecklas och istället få ny inriktning.

Utredningen behandlar hur ytan i skrinnahallen kan nyttjas mer effektivt, flexibelt och nå nya målgrupper. Förslag på utveckling av den befintliga verksamheten beskrivs samt hur ytan kan få ny inriktning genom etablering av andra verksamheter.

Nämnden har att ta ställning till vilket förslag som ska förordas och hur åtgärdsförslagen som framkommit av utredningen ska behandlas vidare. I samband med beslut förklaras uppdraget fullgjort.

Beskrivning av ärendet

Vid idrotts- och föreningsnämndens sammanträde 2019-12-17 behandlades ärende 0546/19; Inriktning – Ruddalens idrottsområde. Ärendet handlade om skrinnaovalen på Ruddalen som är stängd säsongen 2019/2020 på grund av trasiga rör och risk för ammoniakläckage. ”*Då samtliga åtgärder kräver omfattande investeringar, anser förvaltningen att ett inriktningsbeslut gällande framtida inriktning för Ruddalens skrinnaoval behöver fattas av nämnden*”. Endast alternativ 1, nya rör i grusbädd möjliggjorde is till säsongen 2020/2021. Nämnden beslutade om det alternativ som innebär att ge förvaltningsdirektören i uppdrag att utreda hur *skrinnahallen* (primärt) och hela området (sekundärt) kan:

- nyttjas bättre under den isfria säsongen
- rymma fler typer av aktiviteter
- locka personer som i dag inte besöker området

Samt ta fram förslag på:

1. eventuell ny inriktning på området
2. kommande investeringsbehov och nytta med att utveckla befintlig inriktning på området vilket även innefattar analys av möjlighet att utveckla nuvarande inriktning.

Nämndens uppdrag till förvaltningsdirektören från december 2019 innefattade även analys vad gäller att attrahera fler målgrupper till Ruddalens idrottsområde och vända det ojämnställda nyttjandet som ses inom föreningslivet och främst på bollplanerna.

Fokus och beslut i utredningen avser dock skrinnahallens framtid.

Utredningsarbetet

Det förvaltningsövergripande utredningsarbetet har letts av idrotts- och föreningsförvaltningen genom ansvarig utvecklingsledare. Utredningen har tagit del av och sammanställt befintlig kunskap som är relevant för uppdraget. Även tidigare arbete med utvecklingsplan för Ruddalen som gjorts i dialog med föreningslivet och flera av stadens aktörer, stadsdelsförvaltningen *Askim-Frölunda-Högsbo, Park -och naturförvaltningen* samt *Stadsbyggnadskontoret* har använts som faktabas. Fyra egna

undersökningar har genomförts samt en enkätundersökning i samarbete med SDF Askim-Frölunda-Högsbo och deras medborgarpanel med 92 respondenter. Samma enkät fanns tillgänglig på stadens webbsida för stadsutveckling och var öppen för alla medborgare och hade 817 respondenter. Denna enkät mejlades även ut till samtliga skolor och förskolor i närområdet. En föreningsenkät med fokus på användandet av skinnarhallen och föreningslivets behov för att kunna nyttja ytan mer effektivt och flexibelt. *Fokusgrupp* med barn och unga genomfördes under sommarlovsaktiviteter som arrangerades av stadsförvaltningen Askim-Frölunda-Högsbo.

Djupare dialoger med Västsvenska skridskoförbundet och parasportförbundet har genomförts. Även dialog med potentiella intressenter på området, exempelvis tennis, basket, e-sport, skateboard, curling samt fotboll.

Utredningen återfinns i sin helhet i bilaga ett.

Resultat

Dialog har varit en betydande del i utredningen. Enkäter, fokusgrupper och dialogmöten med föreningar och göteborgarna har genomförts för att samla in information om utvecklingsönskemål för hela Ruddalens idrottsområde. De delar som berör området utanför skinnarhallen tas om hand i det pågående arbetet med utvecklingsplan som omfattar hela Ruddalens idrotts- och naturområde.

Stadens behov av kommunal service med anledning av stadsutveckling.

Ruddalen ligger i nuvarande stadsdel Askim-Frölunda-Högsbo där befolkningsutvecklingen förväntas öka med upp till 6 000 nya bostäder. I program Frölunda finns stora behov av mark för kommunal service. Vid Ruddalens entré från Musikvägen finns förslag (*ej beslutat*) på skola och idrottshall för ca 1000 elever inom en 10-årsperiod. Detta skulle innebära ytterligare två byggnader i ett område som gestaltungsmissigt redan består av stora byggnader som skapar baksidor och dåligt fungerande flöden.

Befintliga flöden i skinnarhallen

Innanför skinnarbanan finns idag en mindre hockeyrink samt en konstgräsplan som inte går att nå på ett säkert sätt utan att korsa skinnarbanan. Även ismaskinen är en riskfaktor som passerar samma flöde med begränsad sikt. För att parallella aktiviteter ska kunna pågå under säkra förhållanden krävs en ny förbindelse in till hallens mitt. En förstudie med olika förslag genomfördes av konsult 2018. Förstudien innehöll inga kostnader för de olika förslagen.

Snöhantering

Det krävs stora ytor för att förvara snön från de tre isarna. Idag transporteras snön med fordon via publika stråk till tennisbanorna och grusytan i mitten av området. Detta är en risk för besökarna och arbetsmiljömässigt för de som arbetar på området. Snöuppsamlingsytan blir ett stor "död" yta centralt i området. Snön skulle med fördel kunna användas till pulkabacke, skidspår och andra vinteraktiviteter, som spontanaktivitet eller i samarbete med skidklubb eller annan aktör.

Bandyhallen

Beslutad investeringsbudget för 2020 – 2023 innehåller 50 miljoner kronor för att förse bandybanan med tak och väggar. Detta kommer att medföra en mer kvalitativ yta och förlängd säsong för såväl bandyidrotten som för allmänhetens åkning. Isverksamheternas föreningar kommer kunna samverka vid exempelvis skridskoskola.

Investeringen på bandybanan kan däremot inte kompensera för de drygt 2 650, 5 timmar per år som skinnarovalen erbjuder för allmänhetens åkning.

Öppen verksamhet - allmänhetens åkning

Under allmänhetens åkning är Ruddalens isar de mest besökta i Göteborg. Säsongen 2018/19 besökte drygt 61 500 personer isarna (58% män och 42% kvinnor). Skolor från hela Göteborg använder frekvent anläggningen och drygt 25% av det totala antalet besökare är skolklasser. Det finns stor potential att tillsammans med kommunala lokala aktörer och föreningarna på området utveckla eftermiddagsverksamhet, prova-på och lovverksamhet.

Föreningarnas behov

Föreningsenkäten visar att flera föreningar önskar underlag i betong för att kunna nyttja ovalen till exempelvis inlines, rullskridskor, rullstolsaktiviteter och inlines i konverterad skridskokälke. De uttrycker också önskemål att skinnarhallen blir kvar och fördelarna med isytor utan klubba och puck samt konstgräset och sportgolvet under den isfria säsongen.

Skridskoförbundets behov

För skridskoförbundet är skinnarovalen en förutsättning för att kunna träna på 400-metersbana och anordna seniortävlingar. Även för medlemmarna som åker långfärdsskridskor är ovalen av stor betydelse. Skridskoförbundet har i skrivelser till nämnden (diarienummer 0280/19) framfört förslag på utveckling av hallen (likt förslag tre) för att få ett så effektivt och flexibelt nyttjande som möjligt. I skrivelsen framgår att det optimala underlaget är att förse ovalens underlag med betong.

1 september 2020 startade utvecklingsprojektet, ”Olympisk offensiv”. Ett unikt projekt som SOK (Sveriges olympiska kommitté) gör möjligt för aktiva inom hastighetsåkning och short track. Målsättningen är att nå den absoluta världstoppen med medaljmål vid OS 2026. Åtta deltagare är utplockade och kommer att bo och träna i Göteborg, där 400 meters ovalen på Ruddalen är mycket viktig för projektet.

Parasportförbundet

Parasportförbundet ser stora möjligheter att utveckla hela Ruddalens område för parasport/aktiviteter. Bland annat genom möjlighet att låna/hyra utrustning och förlägga parasportsförbundets sportotek på Ruddalen. Utbudet som finns idag kan kompletteras med exempelvis olika cykelvarianter, tandem, barnträhjuling, joulette (armcykel) och racerunnercykel. Längdsitskin och rullskridskoidskälke till issäsongen.

Följande aktiviteter kan utvecklas i skinnarhallen, hockeyrinken och bandyhallen för att få aktivitet under hela året. *De flesta förslag går att genomföra i bandyhallen men det är för många verksamheter och aktiviteter för att alla ska få plats. Hänsyn behöver också tas till logistiken av parallella aktiviteter, ljudvolym, förvaring av material med mera.*

- Skridskokalkåkning (det finns idag två kälkar/slimskates för allmänheten att hyra på Ruddalen).
- Utveckla paraskridskoåkning tillsammans med ex Göteborgs Hockey Club och Kälkriddarna som har parahockey i Angered arena och Lödöse.

- Installera NoFall-anordning i bandyhallen med flera selar.

Off season i skrinnaarhallen med betongunderlag och bandyhallen

- Racerunning (friidrottslig gren som kräver rundbana/raksträcka med bra underlag, ex betong). Tränar idag i Angered.
- Motionsrullning av och med ex Rullegruppen GBG i isanl gningarna off season och på den asfalterade v gen runt Ruddalen om den löpande förbättras/sopas.
- Anlägga en proffsig streetbasket plan som alla ”kommer ombord på”.
- FUB:s projekt ” jag kan cykla” genomfördes 2020 off season på bandybanan. Paracykelverksamhet genom exempelvis Mölndals CK som har träning april till september.
- Bjud in parafotbolls, -handbolls -och innebandyf reningar att träna på sportgolvet i skrinnaarhallen. En vår/sommarserie kan skapas på Ruddalen för personer med olika funktionsnedsättningar i samråd med parasportförbundet, västsvenska innebandyf rbundet samt Idrottsplatsen DV och särskolor.

G teborgsf rslag

2020-01-12 inkom G teborgsf rslag 1067, till Idrotts-och f reningn mnden gällande att behålla skrinnaarbanan. Förslaget fick 1 048 röster vilket gör det till ett av förvaltningens mest engagerande förslag hos göteborgarna. Nämnden beslutade att förslaget omhändertas i denna utredning.

Sammanfattning av Göteborgsförslaget: Utred gärna Ruddalens framtid, men ta inte bort tillgången till skrinnaarbanan, utan l t den finnas kvar, antingen i sin nuvarande eller i utvecklad form. Skridskosport  r en sport som kan utövas oberoende av kön, ålder eller nationalitet. Skridskoåkning  r en sport som förenar människor och utgör en mötesplats för många, kostar inte särskilt mycket om det finns möjlighet att hyra utrustning. Låt göteborgare och andra få behålla en ovärderlig mötesplats, med möjlighet till gemenskap, glädje och fysisk aktivitet (bilaga fem).

Fokusgrupp barn och unga

I fokusgruppen som genomfördes lyftes tre punkter av samtliga grupper: **kunna l na utrustning, fräscha toaletter och dricksfont n**. Basketkorgar saknas i stadsdelen och de som finns är placerade vid skolorna, dit de inte vill gå på sin fritid.

Tabellen visar vad fokusgruppen ansåg bäst idag på Ruddalen och vad de skulle vilja ha.

Vad är bäst med Ruddalen idag	Skulle vilja ha (i prioritetsordning)
Isarna	Vattenlek (pool, hopptorn, rutschkana)
Naturen	Basket
Fotbollsplanerna ute	Streetsport (pumptrack, skateboard)
Fotbollsplanerna i skrinnaarhallen	Dans
	Lugna aktiviteter i skogen, bygga kojor
	Trampoliner
	�ventyrsgolf
	E-sport

Enkätundersökningarna

Av de totalt 909 respondenterna i enkätundersökningarna är majoriteten över 25 år. Det är dock en del föräldrar och lärare som har svarat utifrån perspektivet barn och skolklasser.

Tabellen visar vad flest angett att de saknar på Ruddalen (från enkätundersökningarna)

Vad	Åtgärd	När
Kafé	Kommer byggas i bandyhallen	2020–2023
Frisbeegolf	Planering pågår inom kf- uppdrag. En del av banan blir tillgänglighetsanpassad.	2020–2023
Toaletter	Kommer byggas vid de nedre fotbollsplanerna	2020–2023
Mer ordning samt frigöra tennisbanorna som idag och i flera år använts till förvaring	Maskinhall kommer byggas vilket möjliggör mer ordning och frigör tennisbanorna	2020–2023
Belysning i området	Finns med i investeringsbudgeten	2020–2023
Hinderbana	Inget planerat tas med utvecklingsplanen	
Dans/yoga gärna i skrinna hallen	Inget planerat tas med utvecklingsplanen	
Att skrinna ovalen återställs	Utredning pågår	
Vatten/ badmöjligheter	Inget planerat tas med utvecklingsplanen	
Skateboard, pumptrack, bmx	Intressent finns som kan finansiera och drifta	
Tennis och padel	Intressent finns som kan finansiera och drifta	
Åskådliggöra naturen och fornlämningarna i området på ett bättre sätt.	Inget planerat tas med utvecklingsplanen	

Nyckelfrågor från enkätundersökningar

Återkommande kommentarer i enkätundersökningarna visar på otrygghet och oro att vistas i området, främst kvällstid. I medborgarpanelen är 43% är oroliga att bli utsatta för brott som personrån, sexualbrott mm. 34% uppger att det är otryggt på grund av gängkriminalitet, 26 % buskörning av mopeder och andra fordon på området och 18 % beskriver öppen droghandel. Området upplevs som dåligt belyst och framförallt av tjejer/kvinnor som otryggt att vistas i kvällstid (framförallt i motionsspår). Dessa frågor behöver ses över i särskild ordning och omhändertas i utvecklingsplanen för Ruddalen.

Förvaltningens bedömning

I nämndens uppdrag till förvaltningsdirektören ingick att titta på hur skrinna hallen kan nyttjas bättre under den isfria säsongen, rymma fler former av aktiviteter samt locka de som idag inte besöker området.

Nedan beskrivs förslagen utifrån följande:

1. Nyttjas bättre under den isfria säsongen
2. Rymma fler typer av aktiviteter
3. Locka personer som i dag inte besöker området

Förslag ett, kommunal service, skola och idrottshall bedömer förvaltningen ge en mellan-hög måluppfyllnad:

1). Hög nyttjandegrad: en idrottshall kan nyttjas under hela året av skolidrott, föreningsliv, prova-på-, lovverksamhet och spontana aktiviteter. Även event som Street games³, E-sportsarrangemang och kulturevenemang kan genomföras när skolan är stängd.

³ RF-SISU Västra Götaland startade Street Games 2015. Syftet med Street Games är att öka den fysiska aktiviteten bland unga, öka idrotten inom idrottsföreningar och samtidigt stärka föreningarna i områden där föreningsaktiviteten och föreningstätheten är låg.

2.) Högt måluppfyllelse fler aktiviteter: Skolidrott tillkommer liksom inomhusaktiviteter/idrotter. Möjlighet till aktiviteter inom öppen verksamhet och för olika målgrupper beror på hallens utformning. Kan hallen fungera både för föreningslivets behov och som mötesplats för rörelse både inne och utomhus kan högt måluppfyllnad nås. Samtidigt försvinner de aktiviteter som idag bedrivs i skrinnehallen som kräver is. Byggs en kategori 3-hall endast utifrån föreningslivets behov sjunker måluppfyllnaden.

3.) Mellanhög till lågt måluppfyllelse, locka nya besökare: Möjlighet kommer finnas att anpassa hallen i viss mån för nya målgrupper. De måste dock vara möjliga att synkronisera med skolans behov. Risk finns att vissa målgrupper tappas som nås genom skrinnehallens verksamheter, exempel pensionärer och barnfamiljer. I utredningen efterfrågas spontana aktiviteter, möjlighet att delta under organiserade former och att låna utrustning. I en idrottshall är det svårare att uppfylla dessa behov.

Förslag två, överlåta till privat aktör bedömer förvaltningen ge en osäker, troligen lågt till mellanhög måluppfyllnad:

1.) Högt nyttjandegrad: Beroende på typ av verksamhet, men med största sannolikhet är det verksamhet som är igång under hela året.

2.) Lågt måluppfyllelse fler aktiviteter: Upplåts marken till ny aktör, exempelvis curling tillförs nya aktiviteter och inslag. De befintliga aktiviteterna i skrinnehallen försvinner dock.

3.) Mellanhög till lågt måluppfyllelse, locka nya besökare: Beroende på verksamhet kan nya målgrupper lockas. (Curling har exempelvis föreningsverksamhet inklusive parasport, verksamhet för skolor, privatpersoner och event). Beroende på verksamhet finns risk att målgrupper tappas.

Förslag tre: utveckla befintlig verksamhet bedömer förvaltningen ge en högt måluppfyllnad:

1.) Högt nyttjandegrad: För ökat nyttjande krävs fortsatt användande av skrinnehallen av innebandy-, handboll -och fotbollsklubbar samt nya aktiviteter under den isfria perioden.

2.) Högt måluppfyllelse fler aktiviteter: Etablering av nya aktiviteter av de intressenter som identifierats i utredningen (basket, skateboard och parasport) samt kompletteras med scen/dans/yoga och exempelvis kulturaktiviteter. Betong möjliggör även ökning av nyttjandegraden avsevärt för inlines, övriga rullsporter och framförallt parasportaktiviteter.

3.) Högt måluppfyllelse fler aktiviteter: Nya målgrupper attraheras genom att erbjuda nya aktiviteter som kan besökas spontant eller under ledning av föreningar och där utrustning går att låna. Parasportsförbundet ser gärna ett sportotek på Ruddalen som erbjuder utrustning för parasport/aktiviteter under både issäsong och övriga delar av året. Basket efterfrågas både från parasportsförbundet, genom enkäterna, fokusgruppen med barn och unga samt via kundsynpunkter vilket pekar mot att det borde locka personer som idag inte besöker området.

Förslag belysta utifrån möjligheten att utjämna det ojämnställda nyttjandet på hela området

Skrinnehallens verksamheter tillför området en jämnare fördelning av nyttjandet och lockar redan idag våra prioriterade målgrupper. En anledning är att skolelever från hela Göteborg besöker isarna. Genom förslag ett med idrottshall ökar möjligheten att nå barn och unga, både flickor och pojkar i åldern 7–16 år då de kommer finnas i det direkta

närområdet genom skolan. Vidare blir utformningen av hallen, tillgänglighet och utbud avgörande för vilka målgrupper som främjas.

Tidsaspekt och kostnadseffektivitet

Förslag ett och två tar uppskattningsvis 5–7 år från planansökan till klar byggnation⁴. Tidsaspekten kan samordnas med program Frölunda och behoven av skola och idrottshall inom en 10 årsperiod. För förslag ett kan kostnadslättnader anas då staden gemensamt kan ta delar av kostnaderna samt att finansiering för en kategori 3-hall redan finns i investeringsbudgeten. Även förslag två med privata aktörer innebär kostnadslättnader för förvaltningen i form av minskade driftskostnader och vid uppförande av byggnad. Avskrivningskostnader samt avvecklings- och saneringskostnader kvarstår dock.

Förslag tre, utveckling av befintlig verksamhet beräknas kunna färdigställas inom 1,5 - 3 år men måste synkroniseras med övriga byggarbeten på området. Förslag tre är vidare det förslag som har högst måluppfyllnad men är också det mest kostsamma. Väljs detta förslag kommer beslut angående omprioritering inom beslutad investeringsram av uppskattningsvis 35 miljoner kronor behöva beslutas av nämnden.

Eftersom både förslag ett och två innebär avveckling av skinnarhallen finns flera gemensamma konsekvenser och risker.

Gemensamma konsekvenser/risker av förslag ett och två – ny inriktning

Skridskoförbundets verksamheter

Att skinnarovalen stängs innebär stora försämringar för skridskoförbundet. Förutsättningarna för träning av långdistans och tävlingar på seniornivå försvinner helt. De kan fortsatt genomföra ungdomstävlingar men seniortävlingar kräver annan bansträckning. Samtliga föreningar som tränar på hockeyrinken och bandybanan drabbas av färre träningsmöjligheter totalt när tiderna ska delas på fler.

Öppen verksamhet

Ruddalens identitet som iscentrum för hela staden försvinner. Konsekvenserna för förvaltningens verksamheter, skolverksamhet samt allmänheten resulterar i en minskning av allmänhetens åkning med 2 650,5 timmar per säsong (139,5 h/vecka), vilket motsvarar drygt en tredjedel av förvaltningens totala tid för allmänheten. Under säsongen kommer allmänhetens åkning helt utebli vissa helger på grund av skinnartävlingar och bandymatcher. Marconihallen kan användas för skolverksamhet, möjligheten att hyra skridskoutrustning måste lösas eftersom många skolor har behov av det.

Verksamheter i skinnarhallen som behöver flyttas under issäsong samt isfria säsongen.

Följande verksamheter som finns under den isfria säsongen i skinnarhallen behöver flyttas till bandyhallen eller andra ställen på området alternativt avvecklas:

- Allmänhetensåkning
- Skridskoförbundets verksamhet
- Långfärdsskinnarna
- Hockey

⁴ Ärendet ska tas in i Byggnadsnämndens startplan, därefter tar planarbetet 2–3 år. Sedan tillkommer bland annat förstudie, projektering, byggnation och besiktning vilket blir totalt ca 5-7år

- Bandy
- Inlines
- Rollerderby
- Innebandy
- Handboll
- Fotboll
- Sportgolvet i hockeyrinken
- Konstgräsplanerna
- Parasport
- Skateboardinstallationer

Bandybanan som nu förses med väggar och tak ska redan rymma utökad verksamhet för fler målgrupper. Det kommer finnas begränsade möjligheter att inrymma all verksamhet som behöver flyttas.

Förslag 1, Ny inriktning, kommunal service, skola och idrottshall

Avveckla anläggningen till förmån för kommunal service i form av skola och idrottshall inom en 10 årsperiod.

Detta alternativ innebär effektivt marknyttjande för staden som helhet, då det ofta på grund av exploateringsekonomi och brist på mark är svårt att få plats med den kommunala service som krävs då staden växer. Inom program Frölunda finns stora behov av mark för kommunal service. I programmet ligger (*ej ännu beslutat*) förslag på skola med upp till 1000 elever och idrottshall. Förslag på placering angränsar till entrén från Musikvägen vilket skulle ta stora ytor av parkeringen i anspråk och gestaltningsmässigt tillföra ytterligare två stora byggnader som skapar baksidor och risk för otrygghet.

Tills dess att marken tas i anspråk för annan kommunal service kan skrinnehallen nyttjas med utrustning av mobil karaktär som senare kan flyttas över till bandyhallen eller andra platser på området/alternativt inom staden.

Ovalen under den isfria säsongen kommer dock inte kunna nyttjas utan ytterligare investeringar.

Genomförande tidsaspekt och kostnader

Tar från planarbete till byggnation cirka 5–7 år. Detta förslag innebär möjlighet att nyttja de 15 miljoner kronor som finns i nämndens investeringsplanering för nya rör i grusbädd för att under en begränsad tid ha is kvar på skrinneovalen. En kostnad på 5 miljoner tillkommer dock för belysning och brandskydd och problematiken med korsande verksamheter kvarstår.

Nämnden har 125 miljoner kr i investeringsbudgeten för en kategori 3 hall i de sydöstra delarna av staden, vilket innebär en dubbel fullmättshall med möjlighet att med skjutbara läktare åstadkomma en mindre eventyta med plats för ca 1500 åskådare.

Konsekvenser/risker

Konsekvenserna i förslaget innebär att idrotts- och föreningsnämnden överlåter en betydande del av idrottsområdets mark till förmån för kommunal service, vilket ur en aspekt torde kunna ses som fördelaktigt. Dock innebär detta alternativ att såväl nämndens egna som de på området verksamma föreningarnas möjligheter att utöka sin befintliga verksamhet begränsas.

Även om nämnden inte beslutar detta förslag finns möjlighet att få in skola och idrottshall på den plats stadsbyggnadskontoret föreslagit (*ej beslutat*). Placeringen är vid Ruddalens

entré från Musikvägen, bland annat vid parkeringsplatsen. Hänsyn behöver därför tas till konsekvenserna gestaltningsmässigt av ytterligare två stora byggnader. Parkeringsfrågan behöver lösas samt frågor gällande trygghet och fungerande flöden.

Förslag 2 - Ny inriktning, upplåta marken för privata aktörer att bygga och drifta egen anläggning

Flera privata aktörer har visat intresse för att uppföra egna anläggningar på området och drifta anläggningarna själva genom bland annat drifts- och investeringsbidrag från idrotts- och föreningsnämnden. Förslaget kan därav innebära en möjlighet för föreningslivet att utvecklas genom att få tillgång till mark.

Genomförande, tidsaspekt och kostnad

Förslaget kräver med största sannolikhet ny planläggning av marken och tar från planarbete till byggnation cirka 5–7 år. Om en privat aktör har intresse och förmåga att förvärva marken, bör denne ta största delen av plankostnaderna (beroende på planområdet). Om en privat aktör istället önskar uppföra byggnad med arrendeavtal, kommer plankostnaderna belastas Idrotts- och föreningsnämnden.

Risker/konsekvenser

Det kan bli aktuellt att ta ställning till marköverlåtelse eller om marken ska upprättas med arrende och eventuella kravställanden från nämnden.

Beroende på inriktning finns en risk att verksamheten inte kommer att komma att rikta sig till våra prioriterade målgrupper och inte heller bidra till att vända det ojämsställda nyttjandet av Ruddalens idrottsområde.

Förslag 3, Utveckling av befintlig inriktning på området

Utveckla anläggningen och möjliggör för aktiviteter året runt genom nya rör i betong på nuvarande grusad skrinnaoval.

Skrinnarhallen får med detta förslag två likvärdiga verksamhetsområden:

1. Vintertid för isport, föreningsliv samt allmänhetens åkning och kan ytterligare utvecklas till ett attraktivt center för isport och vinteraktiviteter.
2. Isfria månader kan området användas som en flexibel anläggning för urbana idrotter och olika rullsporter, basket, inlines, dans med mera.

Ruddalen kan med detta förslag utveckla en rad olika paraaktiviteter om samtliga isytor finns att tillgå under hela året. I slutrapporten för Ruddalens skrinnaoval finns förslag på parasportaktiviteter både i skrinnaovalen, den kommande bandyhallen samt utomhusmiljön listade efter dialog med parasportförbundet.

Genomförande/ tidsaspekt och kostnad

Det förslag som går snabbast att genomföra men behöver synkroniseras med övriga byggarbeten på området. Uppskattad tid är **1,5–3 år**

En omfattande investering krävs och uppskattad kostnad uppgår till ca 50 miljoner. Belysning och brandskydd av stolpverket uppskattas till ca 5 miljoner samt kostnader för utrustning och anpassningar för nya verksamheter som basket, skateboard, dans, parasportidrott med mera. Genomförandet bör om möjligt ske så att is säkras på Ruddalen under de perioder som bandyhallen byggs.

Risker/konsekvenser

Förslaget kräver omfattande investeringar som idag inte finns med i investeringsbudgeten bortsett från de 15 miljoner kronor finns avsatta för byte av rör. Omprioritering i beslutad investeringsram behöver därför ske genom beslut i nämnden.

Anders Ramsby

Lotta Lidén Lundgren

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef utveckling & ekonomistyrning